

Benoemingen, promoties en symposia

Jack van der Leden, Kim van der Meulen en André Nuchelmans

Benoemingen en promoties

Frans baby's huilen anders dan Duitse baby's, zo begon **Henkjan Honing** zijn **inaugurale rede** aan de **Universiteit van Amsterdam (UvA)** op 1 december 2010. Het was de conclusie van een onderzoek dat eind 2009 werd gepubliceerd. De onderzoekers interpreteren dit verschil als een van de eerste stappen in een ontwikkeling van taal. De manier van huilen vertoonde overeenkomsten met de gemiddelde intonatiecontour van het Frans en het Duits. Aangezien het menselijk gehoor al in het laatste deel van de zwangerschap werkt, zouden de baby's de intonatie van de gesproken taal in hun omgeving oppikken. Honing verdedigde in zijn rede de aanname dat de oorsprong van dit verschil niet zozeer in taal als wel in muziek ligt. Hij is vanwege de Stichting Akademieerstoelen Geesteswetenschappen van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) **bijzonder hoogleraar Muziek-cognitie** aan de UvA.

In zijn rede ging Honing in op de spanning tussen taal- en muziekonderzoek en de plaats die dit inneemt in het vakgebied van de muziekcognitie. Vervolgens besteedde hij aandacht aan het relatief jonge vakgebied van de muziekcognitie, te beginnen bij H. Christopher Longuet-Higgins, aan wie hij zijn rede opdroeg. Aan bod komen onder andere het verschil tussen de geletterde en ongeletterde luisteraar en onderzoek naar de vraag hoe luisteraars regelmaat horen in muziek. Het model van Longuet-Higgins vormde drie jaar geleden het uitgangspunt bij de zoektocht van Honing samen met een collega van de Hongaarse

Academie voor Wetenschappen naar een manier om die theorie empirisch te toetsen. Hij besloot de lezing met aandacht voor de methodologie van het onderzoek en de plannen voor de komende jaren.

Een digitaal exemplaar van de lezing **De ongeletterde luisteraar. Over muziekcognitie, muzikaliteit en methodologie**, is te downloaden op www.knaw.nl/Content/Internet_KNAW/publicaties/pdf/20101056.pdf. Ook een papieren versie van de inaugurale rede is via de KNAW aan te vragen.

Op 3 december promoveerde **Marie-Louise Damen** aan de **Universiteit Utrecht** op haar **proefschrift Cultuurdeelname en CKV. Studies naar effecten van kunsteducatie op de cultuurdeelname van leerlingen tijdens en na het voortgezet onderwijs**. Na een korte weergave van de onderwijshervormingen en de kunstvakken sinds de Mammoetwet in 1968 volgt een uitgebreid onderzoek naar de effecten van CKV1. CKV1 is sinds september 1999 ingevoerd op alle scholen van het voortgezet onderwijs in de vierde klas van havo en vwo. Het vak moet leerlingen leren zelfstandig een gemotiveerde keuze te maken 'voor betekenisvolle activiteiten op het gebied van kunst en cultuur'. In de praktijk betekent het dat ze allerlei culturele instellingen bezoeken. Damen besteedt aandacht aan de inhoud van het vak en aan de effecten die het op latere cultuurdeelname van de leerlingen heeft. Uit het onderzoek (vier empirische studies en een literatuuronderzoek) komt naar voren dat de resultaten van CKV1 eigenlijk tegenvallen. Leerlingen bezoeken in de periode dat ze CKV1 volgen logischerwijs vaker culturele

activiteiten dan voor die tijd of zonder het vak. De houding van leerlingen tegenover kunst verandert echter nauwelijks. Dit geldt ook voor de periode na het afsluiten van het vak. Bovendien blijkt het vak nauwelijks effect te hebben op de cultuurdeelname van leerlingen in de zes jaar nadat zij het vak gevolgd hebben. Ook concludeert Damen dat de effecten niet samenhangen met sociale achtergrond, geslacht of etnische afkomst van de leerling.

Het proefschrift van Marie-Louise Damen is verschenen bij het Interuniversitair Centrum voor Sociaal-Wetenschappelijke Theorievorming en Methodenontwikkeling (ICS) in Utrecht.

Prentenboeken lezen als literatuur. Een structuralistische benadering van het concept 'literaire competentie' voor kleuters is de titel van het **proefschrift** waarop **Coosje van der Pol** op 17 december promoveerde aan de **Universiteit van Tilburg**. In haar promotieonderzoek probeerde Van der Pol te achterhalen waardoor kinderen precies een verhaal als dusdanig herkennen. Ze kunnen vaak al zelf een verhaaltje navertellen en hebben dus enige kennis van hoe een verhaal is opgebouwd en hoe een verhaaltje 'werkt'. Middels een structuralistische analyse van het voorlezen van prentenboeken aan kleuters poogt de onderzoekster de achtergronden hiervan te achterhalen. Ze doet dit niet alleen vanuit een theoretisch maar ook vanuit een praktisch perspectief. Een belangrijk onderdeel van het onderzoek is de ontwikkeling van een leeswijze die de literaire competentie bij kleuters ondersteunt en bevordert. Speciaal hiervoor zijn lees-aanwijzingen ontwikkeld bij 24

prentenboeken. De onderzoekster toont de effectiviteit van het voorlezen volgens deze methode aan met een experiment.

De promotie is verschenen als deel 16 in de Stichting Lezen Reeks, een uitgave van Stichting Lezen en uitgeverij Eburon.

Joks Janssen is per 1 januari 2011 aan de **Wageningen University** benoemd tot **buitengewoon hoogleraar Ruimtelijke planning en cultuurhistorie**. Zijn hooglerarschap betreft een **Belvedere-leerstoel**, waarvan er drie zijn in Nederland. Deze leerstoelen zijn bedoeld om de aandacht voor de cultuurhistorische kwaliteiten binnen de ruimtelijke ordening van Nederland te versterken. De leerstoel aan de Wageningen University is specifiek gericht op governance, cultuurhistorie en landschap. Janssen gaat zich bezighouden met de wijze waarop overheid, burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties omgaan met cultuurhistorische waarden binnen ruimtelijke planprocessen. Van belang daarbij is dat de overheid niet als enige sturend en coördinerend optreedt. Zijn leeropdracht richt zich met name op het verdiepen van het inzicht in de wisselwerking tussen de handelingen van overheden en die van de andere betrokken partijen. Welke bestuurlijke, planologische en ontwerp-technische innovaties zijn nodig voor een meer ontwikkelingsgerichte en gebiedsgerichte benadering? Bijvoorbeeld bij het vinden van nieuwe economische functies of inrichtingen van landschappen, of bij het gebruik van de culturele identiteit van gebieden als inspiratiebron of leidraad in de ruimtelijke planvorming.

Symposia

Niet alleen particulieren en bedrijven maar ook podia kunnen besparen op energie, bijvoorbeeld op belichting, vervoer, decor, vloeren en afval. Op 6 december vond in Theater De Spiegel in Zwolle het symposium **Duurzaamheid on stage! Van inspiratie naar realisatie** plaats. De organisatie was in handen van de **Vereeniging voor Podiumtechnologie (VPT)**. Onder leiding van ex-Vroege Vogels-presentatrice Andrea van Pol konden de bijna 200 deelnemers deelnemen aan workshops en demonstraties om zelf te ervaren hoe je duurzamer kunt omgaan met verlichting en transport. Keynotespreker was Aart van Veller, klimaatambassadeur en oprichter van Wij zijn koel, een adviesbureau voor klimaatneutraal ondernemen. Hij lichtte toe hoe je podiumtechniek duurzaam kunt maken. Ter ontspanning was er een optreden van het mimegezelschap Schwalbe. Zij presenteerden een CO₂-vrije performance, *Op Eigen Kracht*. In het plenaire gedeelte van de bijeenkomst werden de uitkomsten gepresenteerd van het onderzoek naar duurzame podiumbelichting dat de VPT heeft uitgevoerd. Welke ultramoderne, duurzame middelen rollen er op dit moment uit de fabriek? Hoe werken die, wat zijn hun artistieke prestaties en wat zijn de financiële gevolgen? Zowel de wetenschappelijke onderzoeksresultaten van VSL (Dutch Metrology Institute) als de visie van de lichtontwerpers en de conclusies van de klankbordgroep van professionals kwamen aan bod. Het onderzoek Metingen demonstratieproject podiumverlichting staat op de website van de VPT, zo

ook een aantal relevante artikelen en informatie over de seminars, www.vpt.nl/content.asp?path=fspak50j

Wat kunnen kunst en cultuur voor gemeenten betekenen? Die vraag stond centraal tijdens het symposium **De waarde van cultuur**, dat **&MAES** samen met het **Prins Bernhard Cultuurfonds Zuid-Holland** organiseerde. Onder anderen kunstenaars, ambtenaren, wethouders en raadsleden van gemeenten in Zuid-Holland en beleidsmakers van kunst- en cultuurinstellingen kwamen op 8 december 2010 in de Caballero Fabriek in Den Haag bijeen om over de waarde van cultuur te praten. Na een welkomstwoord van Jan Franssen, voorzitter van het cultuurfonds in Zuid-Holland, volgde een lezing van merkadviser Hendrik Beerda. Hij gaf tips voor het bouwen van een sterk merk en het maken van kosten-batenanalyses voor kunst en cultuur, zoals dat in veel commerciële sectoren gebruikelijk is. Onder leiding van de dagvoorzitter Ruben Maes gingen de deelnemers vervolgens in gesprek met diverse gastsprekers. Aanwezig waren onder anderen Eric Holterhues, hoofd Kunst en Cultuur bij Triodos Investment Management, en Sabrina Lindemann van Mobiel Projectbureau OpTrek. In de gesprekken tussen professionals uit zowel het bedrijfsleven als de culturele sector werd gezocht naar mogelijkheden om de waarde van kunst en cultuur voor gemeenten te bepalen en te achterhalen wanneer kunst en cultuur een investering waard zijn. Na afloop van het symposium werd een samenvatting van de film Zomerstorm vertoond, over inwoners van Voorne-Putten en Goeree-Overflakkee, gemaakt door Kunstgebouw in opdracht van

de provincie Zuid-Holland. Meer informatie over het symposium, het Prins Bernhard Cultuurfonds en publicaties van de gastsprekers is te vinden op www.dewaardevancultuur.nl

Op 14 december 2010 organiseerde het **DPR (Designplatform Rotterdam)** een zogenaamde Vlagplantsessie in het Rotterdamse Schieblock, een locatie die bij uitstek geschikt was voor de bijeenkomst, getiteld **Bricks, Bytes and Behaviour: Creatief ondernemerschap in verzamergebouwen**. Op deze avond werd er namelijk gesproken over de vele Rotterdamse plaatsen waar ondernemers uit de creatieve sector werken. Veel van deze bedrijfsverzamelgebouwen zijn uit particulier initiatief van creatieven zelf ontstaan, terwijl andere door het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam van de gemeente zijn geïnitieerd. Allemaal worden ze gekenmerkt door creatief ondernemerschap. Op deze avond werd onderzocht waar die aantrekkingskracht in zit: betere ontwikkelingsmogelijkheden, inspiratie, zakelijk voordeel en samenwerkingsverbanden. De jonge architect Bart Cosijn ging hierover in gesprek met initiatiefnemers en gebruikers van zes bekende locaties: Like Bijlsma (Pelgrimstraat), Elma van Boxel (Schieblock), Peter Goedhart (Van Nelle Ontwerpfabriek), Wim Kloosterboer (Marconistraat), Leo van Loon (Creative Factory) en Hans Wessels (Schiecentrale, 25KV). Ook waren er onverwachte, maar welkome bijdragen van kunstenaars die de avond bezochten. Ter inleiding van de debatten droeg Michiel Raats enkele columns voor, waarin hij zijn ontdekkingen als undercover-journalist uit de doeken deed.

Hij bezocht de zes Rotterdamse bedrijfsverzamelgebouwen en merkte op dat de creatieve branche goed gedijt in een omgeving met een pluriform publiek. Doel van de platformavond was effectief netwerken en het hernieuwen van Rotterdamse relaties. Daarnaast was de avond de aftrap van een onderzoek dat de Hogeschool Rotterdam in 2011 doet naar de betekenis van verzamelgebouwen die speciaal geïnitieerd zijn voor creatieven. Een uitgebreid verslag van Bricks, Bytes and Behaviour volgt spoedig op www.designplatformrotterdam.nl

Wie is er bang voor literatuur?

Onder deze naam organiseert **Stichting Literaire Activiteiten Amsterdam (SLAA)** maandelijks 'literaire onderzoeksshow's' in Het Perron, een kleinschalig cultureel podium in de Amsterdamse Jordaan, over de vraag naar mogelijke definities van het begrip literatuur aan de hand van een actueel thema. Met de reeks wil de organisatie de kloof tussen lezers en professionele literatuurbeoefenaars dichten door specialisten en publiek met elkaar in gesprek te brengen over het onderwerp. De fysieke afstand tussen gasten en publiek is alvast gering, gezien de bescheiden afmetingen van de accommodatie. Isolde Hallensleben en Jeroen van Kan verzorgen telkens de presentatie. Zij leggen de thema's voor aan de genodigde schrijvers, literatuurkenners, columnisten én aan het publiek. Een speciaal lezerspanel geeft bij elke show commentaar en tracht zodoende het antwoord op de hoofdvraag scherp te krijgen: Literatuur, wat is dat nou eigenlijk? Op 16 december ging de aandacht uit naar de wereld van de literatuursubsidies. Wat voor

invloed heeft een instituut als het Nederlands Letterenfonds op de vorming van literatuur in Nederland, welke schrijvers steunen zij en waarom, en wat levert dit op voor de markt? Of hoeft het helemaal niks op te leveren? En hoe kijken schrijvers hier zelf tegenaan? Marja Pruis, Maartje Wortel en prof. dr. Eijsbaerd gingen hierover met elkaar en met het publiek in discussie. Bijna twee maanden later, op 9 februari, stond de literaire kritiek centraal. Critici zijn de poortwachters van de literatuur, de kwaliteitsbewakers van het betere boek, ze scheiden het kaf van het koren. Maar bestaat er wel objectieve literatuurkritiek in dit kleine land waar iedereen elkaar kent? Wie leest de, doorgaans toch al veel te korte, dus niet gedegen, recensies nou nog echt? En is er nog sprake van literaire kritiek wanneer een schrijver als Kluun in de Volkskrant vier 'ballen' krijgt toebedeeld? Arjen Fortuin, NRC-criticus en biograaf, opende de avond met een pleidooi vóór de literatuurkritiek. Arie Storm, Binnert de Beaufort en Joost de Vries hadden op- en aanmerkingen. De toehoorders lieten zich niet onbetuigd. Voor meer informatie kunt u terecht op de geheel vernieuwde, fraaie website van de SLAA, www.slaa.nl. Volg ook de Wie is er bang voor literatuur?-Facebookpagina voor alle actuele gasten, thema's en discussies.

Coaching heeft de toekomst in de amateurkunst, zo bleek maandag 17 januari in het overvolle Academietheater in Utrecht. Daar vond het **Grote Coachbuffet** plaats, een initiatief van **Kunstfactor** en het **Lectoraat Theatrale Maakprocessen van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (HKU)**. Coaching zorgt voor een kwaliteits-

slag in de amateurkunst.

Aan grote ronde tafels genoten zo'n 150 gasten van een smakelijke maaltijd en levendige discussies met specialisten op het podium. Hoe vindt een coach de juiste balans tussen sturen en loslaten, neutraal blijven of gekleurd zijn, vaardigheden overbrengen of een artistiek stempel drukken? Uit gesprekken naar aanleiding van drie publicaties over coaching in dans, theater en community arts kwam naar voren hoe een coach het beste in een theater- of dansmaker naar boven haalt. Thera Jonker schreef het boek *Over de schouder; coaching in theater maken en Choreografiecoaching in beweging* is een webpublicatie van Kunstfactor. Eugène van Erven is de drijvende kracht achter het community art-onderzoek *Leven Met Verschillen*.

Uit de discussies bleek dat vooral nieuwe ontwikkelingen zoals community art gebaat zijn bij coaching. Jonge theatermakers die met wijkbewoners werken komen voor grote uitdagingen te staan en die vragen om een extra professionaliseringstraject. Al snel komt dan het kunstvakonderwijs ter sprake: is de roep om een coach niet het gevolg van het falen van de opleidingen? Jan Jaap Knol (directeur van het Fonds Cultuurparticipatie) concludeerde tijdens het nagerecht: 'De verbinding tussen kunst en samenleving, waar de amateurkunst zich sterk voor maakt, is actueel. Daarom is coaching zo belangrijk, om de amateurkunst met een extra kwaliteitsslag stevig op de kaart te zetten.' Meer informatie over de bijeenkomst is te vinden op www.kunstfactor.nl

De **Reinwardt Academie** was op 19 januari plaats van handeling

van twee activiteiten over crowdsourcing in de erfgoedsector. 's Avonds was er een programma in de reeks **Erfgoedarena** en 's middags was er het symposium **Join to create**, dat specifiek over crowdsourcing binnen tentoonstellingen ging. 'Bij crowdsourcing worden mensen uitgenodigd te helpen een project te realiseren, door werk, kennis, tijd of geld bij te dragen. De kracht van crowdsourcing schuilt in de nieuwe vorm van bundelen van de bijdragen van het publiek. Maar hoe breng je ook de mogelijke risico's in kaart?' aldus de organisatoren van het avonddebat.

De bijeenkomst *Join to create* was georganiseerd door zes derdejaarsstudenten van de bachelor Cultureel erfgoed, als onderdeel van de minor *Exhibition Direction*. Zij nodigden een aantal externe experts uit, onder wie Jim Richardson (Sumo Design), Roy Creemers (stichting Voordekunst) en Jasper Visser (Nationaal Historisch Museum). De sprekers gaven inzicht in de projecten die zij op het gebied van crowdsourcing initieerden. Tijdens het symposium werd de daad bij het woord gevoegd en werden de deelnemers betrokken in een vorm van crowdsourcing. Creemers en Visser schoven ook weer aan in het avondprogramma van *Erfgoedarena*, samen met Anne Marie van Eekeren (Amsterdam Historisch Museum) en Irene van Renselaar (Historisch Museum Rotterdam). De serie *Erfgoedarena* wordt georganiseerd door **Erfgoed Nederland** in samenwerking met de Reinwardt Academie. Ook hier gaven de sprekers een korte samenvatting van de projecten die zij op het gebied van crowdsourcing onder hun hoede hadden. De lezingen werden gevolgd door een discussie onder leiding van

Léontine Meijer-Van Mensch (docente Erfgoedtheorie aan de Reinwardt Academie) en Astrid Weij (programmamanager bij Erfgoed Nederland). Op het blog erfgoed20.wordpress.com is een uitgebreid verslag van beide bijeenkomsten te lezen met verwijzingen naar andere blogs en de PowerPoint-presentatie van Jim Richardson.

'Respect, dit gebouw heeft meer gezien dan jij!' was de slogan op het affiche van het symposium **Hoe betrek je jongeren bij monumenten? Stichting Onze Schatten** organiseerde de bijeenkomst in De Balie op 20 januari. De stichting beoogde met de bijeenkomst de discussie over het onderwerp te stimuleren, samenwerking te bevorderen en betrokkenen te inspireren. Circa 100 belangstellenden vertegenwoordigden verschillende sectoren: de erfgoedsector, het onderwijs, de museale wereld, cultuureducatie, overheid, subsidiegevers en fondsen. Gelukkig waren er ook jongeren aanwezig. Karel Loeff, directeur van Erfgoedvereniging Heemschut, benadrukte de noodzaak om jongeren warm te maken voor monumenten en bepleitte daartoe een aanpak waarbij de sector zich meer verdiept en verplaatst in jongeren. De sector staat te ver verwijderd van jongeren, aldus Loeff. Bijzonder hoogleraar Historische Cultuur en Educatie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam Carla van Boxtel bood een theoretische onderbouwing voor erfgoededucatie. Verschillende interessante projecten, succesvol, maar arbeidsintensief en kostbaar, kwamen vervolgens voor het voetlicht. Tijdens Open Monumentendag Amsterdam werden er bijvoorbeeld rond-

leidingen door jongeren verzorgd. Landschap Erfgoed Utrecht demonstreerde met het project Scholen Adopteren Monumenten dat erfgoededucatie vakoverstijgend kan zijn. Dagvoorzitter Farid Tabarki leidde een paneldiscussie tussen Esther Agricola, directeur van het Bureau Monumenten en Archeologie van de gemeente Amsterdam, Frans Hoving, programmamanager Erfgoed en Cultuurparticipatie bij Erfgoed Nederland, Leidy Volmer, CKV-docente, Ismaël el Mourabet, jongere uit de tv-serie *Onze Schatten* en Karel Loeff. Uit de discussie kwam onder andere naar voren dat er door betere samenwerking tussen de betrokkenen betere resultaten kunnen worden behaald. Monumenten bieden jongeren interessante aanknopingspunten, daarover was iedereen het eens, maar de drempel voor jongeren blijkt nog te hoog. Door middel van nieuwe media zouden de monumenten beter onder de aandacht gebracht kunnen worden van jongeren. Ook moet de sector zich meer openstellen voor jongeren. It takes two to tango. Een uitvoerig verslag kunt u vinden in de bibliotheek van de Boekmanstichting, tinyurl.com/67k4q27

Onder leiding van Arie Boomsma gingen twintigers met elkaar in gesprek over de positie van kunst en cultuur in hun generatie. De **KRO** organiseerde op 25 januari het debat **Twintig over twintig: Kaalslag met een grote K** in het Amsterdamse theater De Rode Hoed. Uit de reacties van de 20 panelleden en de tientallen bezoekers bleek dat de meningen over de overheidsbezuinigingen op cultuur lijnrecht tegenover elkaar staan. Voorstanders plaatsten vraagtekens bij het aantal beroeps-kunstenaars en grote orkesten in

Nederland. Een veelgehoord argument was ook dat kunstenaars hun hand niet moeten ophouden, maar hun handen uit de mouwen moeten steken. Tegenstanders verweerden zich door het belang van kunst en cultuur en de noodzaak van subsidie te onderstrepen, voorbeelden uit de Nederlandse geschiedenis aan te halen en het beleid van Halbe Zijlstra te bekritisieren. Hoewel er geen eenduidig antwoord was op de vragen wat kunst is en welke rol de overheid moet spelen in cultuurbeleid, leverden deze kwesties een felle discussie op. In het panel zaten onder anderen Joost de Vries (redacteur De Groene Amsterdammer), ontwerper Justus Bruns (kunstproject From Times Square to Art Square), Diederik Boomsma (duoraadslid CDA), Daan Heerma van Voss (auteur Een zondagsman), Rob Goossens (dagelijkse-standaard.nl), Rosanne Hertzberger (columniste NRC.next) en Johan Fretz (auteur Hart voor kunst). Op bit.ly/gBuEFv staat een compilatie-filmpje dat de KRO van het debat maakte.

E-books, iPads, sociale media: literaire uitgeverijen lijken er geen raad mee te weten. Staat het voortbestaan van de traditionele uitgeverij onder druk? Die vraag klinkt steeds vaker nu digitalisering terrein wint en zelfs schrijvers van fictie overwegen om hun werk in eigen beheer te publiceren, zonder gebruik te maken van de diensten van de uitgever. Hoe lang zal het papieren boek nog bestaan? Maar ook: hoe zet je als schrijver en uitgever sociale media in? Leveren nieuwe technieken en media op den duur een ander soort literatuur op? De traditionele (boeken)uitgeverij trilt op haar grondvesten! Circa 130 belangstellenden waren aanwezig

op 25 januari in Comedy Theater in de Nes, Amsterdam, tijdens de paneldiscussie **Het einde van de uitgeverij?** Paul Sebes (Sebes & Van Gelderen), Sander Ruys (Maven Publishing), Joost Nijssen (Uitgeverij Podium), Valentine van der Lande (TenPages.com), Willem Dudok (Johnny Wonder), Lolie van Grunsven (Van Grunsven Creative Management), Walter van den Berg en Nelleke Noordervliet bogen zich over de prangende kwestie, **Stichting Literaire Activiteiten Amsterdam** (SLAA) was de organisator van de bijeenkomst. De presentatie was in handen van Sara van Gorp. Zij legde de panelleden een aantal stellingen voor. Over de eerste stelling, 'over vijf jaar bestaat de klassieke uitgeverij niet meer', was iedereen het alvast eens. Er zullen nieuwe uitgeefstructuren ontstaan, waarbij de verschillende taken van de uitgever onder meerdere personen/bedrijven worden verdeeld en de uitgever zich concentreert op het ontdekken van talent. Voor informatie: www.slaa.nl

Samen met het **Ministerie van OCW, de Vereniging Nederlandse Gemeenten en de afdeling Kunsten, Cultuur en Media van de Rijksuniversiteit Groningen** (RUG) organiseerde de **Boekmanstichting** op 27 januari de studiemiddag **Gekwantificeerde kwaliteit**. Aanleiding voor de middag was de toenemende behoefte om op basis van evidence-based onderzoeksresultaten te kunnen vaststellen of het beleid van de overheid effectief is. Op deze studiedag staat de vraag centraal hoe de leverantie van door de overheid verifieerbaar en bruikbaar geachte gegevens in het cultuurbeleid uitpakt. Meten we wel wat we zouden moeten meten? En:

kan nu met een substantiële mate van betrouwbaarheid worden vastgesteld dat de doelstellingen die in de beleidsprogramma's van overheden worden geformuleerd, ook worden gerealiseerd?

In de Barcelonazaal van het Ministerie van OCW in Den Haag verzorgde Quirijn van den Hoogen (RUG, afdeling Kunsten, Cultuur en Media) een inleiding. Daarbij diende zijn proefschrift over het evalueren van podiumkunstbeleid van Nederlandse gemeenten als uitgangspunt. Hierna volgde een aantal sprekers die het thema ieder vanuit hun eigen expertise benaderden. Frank Huysmans (bijzonder hoogleraar bibliotheken aan de UvA en programmamanager onderzoek van het sectorinstituut voor openbare bibliotheken) betrok het thema op de openbare bibliotheken en Letty Ranshuysen (Onderzoeksbureau Letty Ranshuysen) ging in op beleids-evaluatie in de museumsector. Robert Oosterhuis (programma-manager onderzoek van het Ministerie van OCW) sprak over de behoefte van het ministerie om betrouwbare cijfers vanuit het veld te krijgen en Stef Oosterloo (directeur van de dienst Kunst en Cultuur van de gemeente Rotterdam) ging in op de zichtbaarheid van het beleid, bijvoorbeeld wanneer Rotterdam goed scoort in ranglijsten als innovatieve culturele stad en het feit dat de *Guardian* aandacht besteedt aan het International Film Festival Rotterdam. Hans van Maanen (hoogleraar Kunst en maatschappij RUG) en Teunis IJdens (Cultuurnetwerk Nederland) benaderden het thema meer vanuit een wetenschappelijke optiek. Rudi Turksma (Algemene Rekenkamer) maakte aan het eind van de middag de balans op. Op www.boekman.nl is een uitgebreid

verslag van de bijeenkomst terug te vinden.

Amsterdam-Noord wordt steeds mooier. Dat blijkt niet alleen uit de nieuwbouw van het EYE Film Instituut Nederland en de vernieuwing van het Noorderpark, maar ook uit de **Architectuur-waaijer Amsterdam-Noord**. Het boek, dat werd samengesteld door **ARCAM** in samenwerking met **stadsdeel Noord**, zet 50 opmerkelijke projecten in de schijnwerpers. Op 4 februari vond een feestelijke presentatie plaats in restaurant Stork, een voormalige loods en nu een van de nieuwe horecagelegenheden die de groei van het stadsdeel kenmerken. Architecten Pieter van der Pot (van architectenbureau CUBE) en Marloes van Heteren (van SOLUZ) gaven een korte toelichting over de herontwikkeling van De Overkant, het voormalige terrein van de Storkfabriek in Amsterdam-Noord. Daarna werd het eerste exemplaar van de Architectuur-waaijer door stadsdeelvoorzitter Rob Post uitgereikt aan Vrouwke en Pieter Bouhuijs. Hun huis aan de Durgerdammerdijk werd ontworpen door de grootvader van Vrouwke: Gerrit Rietveld. De Architectuur-waaijer Amsterdam-Noord geeft een indruk van de veelheid en diversiteit van de Noordse bebouwing: van oud tot nieuw en van bekend tot verborgen. De uitgave is voor € 5,- verkrijgbaar bij ARCAM, via www.arcam.nl en de betere boekhandel. Op deze site is ook de applicatie Architectuur Amsterdam-Noord te downloaden voor smartphones.

In aanloop naar de Provinciale Statenverkiezing in maart jongstleden organiseerde **Kunsten-netwerk Drenthe** op 7 februari in theater De Kolk in Assen het

politieke debat **Waarde van Cultuur**. Vier thema's stonden centraal in het debat: de waarde van cultuuronderwijs; de provinciale betrokkenheid bij de (amateur) kunsten, erfgoed en media; het belang van cultuur voor de Drentse economie; en cultuurinnovatie. Wat levert het op en wat blijft ervan over na de Provinciale Statenverkiezingen en landelijke bezuinigingen? Zowel de zittende partijen als de nieuwe deelnemers aan de verkiezingen waren uitgenodigd om deel te nemen aan dit debat. Uiteindelijk schoven de vertegenwoordigers in Drenthe van VVD, Solidara, Groen Links, SP, 50+, ChristenUnie, PvdA, CDA, D66 en OPD aan tafel. PVV en SGP waren de enige afwezig tijdens het debat. Onder leiding van journalist Frénk van der Linden brachten de aanwezigen hun partijstandpunt naar voren. De vragen die de politici voorgeschiedtel kregen, kwamen van mensen uit de praktijk: de schooljuf, de ondernemer en de festivalorganisator. De partijen waren het erover eens dat de samenwerking tussen de gemeenten en de provincie, zoals die in Drenthe al gestalte kreeg, voortgezet dient te worden. Zoals te verwachten hechten alle partijen aan het belang van educatie en participatie, waarbij de VVD de verantwoordelijkheid iets meer naar de particulieren toeschuift dan de andere partijen. Zoals gebruikelijk bij dergelijke bijeenkomsten doet geen enkele partij opzienbarende uitspraken. De vertegenwoordiger van 50+ was in ieder geval duidelijk: zij zijn voor een algehele afschaffing van subsidies voor kunst en cultuur. Een uitgebreid verslag van de bijeenkomst is te vinden op www.kcdr.nl. Voor meer informatie over de bijeenkomst kunt u ook terecht bij Marieke Vegt (mariekevegt@kcdr.nl). Komend

najaar organiseert Kunstennetwerk Drenthe een vervolgbijeenkomst waarin bekeken wordt of de woorden van de politici ook tot daden hebben geleid.

Kunsten '92 en Han Bakker (cultuurintendant gemeente Dordrecht) organiseerden 9 februari in het Dordrechts Museum **Hetzelfde spel, andere regels – nieuwe culturele strategieën voor gemeenten en provincies**, een bijeenkomst over de betekenis van cultuur en erfgoed in lokale en regionale politiek. Hoewel veel nog onduidelijk is, laten eerste prognoses zien dat op cultuur en erfgoed in totaal 1 miljard euro zal worden bezuinigd. Twee derde daarvan zal op lokaal niveau plaatsvinden. Maar niet overal wordt bezuinigd: er zijn nog steeds plaatsen en regio's, zoals Lelystad en Noord-Brabant, waar overheden besluiten juist meer te investeren in cultuur en erfgoed. De belangrijkste vragen die aan bod kwamen, luiden als volgt: Welke argumenten zijn er om juist in deze tijd cultuur tot prioriteit van het beleid te maken? Welke vooroordelen zitten bestuurders in de weg om draagvlak te verwerven? Hoe kunnen de belangen van burgers en het culturele belang voor een stad of regio beter aan elkaar gekoppeld worden? Welke rol kunnen provincies spelen bij de ontwikkeling en instandhouding van een regionale infrastructuur? Tevens gaf Arno Brok, burgemeester van Dordrecht, de aftrap voor de kandidaatstelling van de Beste Erfgoedgemeente 2011. In 2010 had Dordrecht deze prijs in ontvangst mogen nemen. Na een welkomstwoord door Arno Brok en de directeur van het Dordrechts Museum, Peter Schoon, kregen Stephen Hodes en Johan Idema van Lagroup (Leisure & Arts Consulting)

het woord. Zij hielden een presentatie over de keuzes waarmee overheden zich geconfronteerd zien en welke bezuinigungsstrategieën hierop kunnen worden toegepast. Vervolgens presenteerde Ad 's-Gravesande, voorzitter van Kunsten '92, de **Provinciale Erfgoedagenda 2011, Erfgoed: kerntaak en kans – een hoofdrol voor de provincie**, van het Erfgoedplatform van Kunsten '92, met praktische aanbevelingen voor cultuur- en erfgoedbeleid in het kader van de Provinciale Statenverkiezingen. Aansluitend was er een debat onder leiding van Lennart Booi met cultuurwethouders en provinciale bestuurders. Met een borrel werd de bijeenkomst afgesloten. Een verslag en de publicatie kunt u vinden op www.kunsten92.nl. Aanvullende informatie via www.erfgoedagenda2011.nl

Onder de titel **Filosofie op de Zuidas, onderstromen van de actualiteit**, organiseren de **Faculteit der Wijsbegeerte van de Vrije Universiteit (VU)**, **VISOR** en **Amsterdam Bright City** sinds juni 2009 iedere maand een filosofische discussie. Op 10 februari was **Hester Alberdingk Thijm** (directeur van de **Akzo-Nobel Art Foundation**) te gast. Gastheer en VU-filosoof Ad Verbrugge sprak met haar over het hoe en waarom van bedrijfscollecties in het algemeen en die van AkzoNobel in het bijzonder. Nederland telt om en nabij de honderd bedrijfscollecties. De redenen om zo'n collectie op te bouwen lopen uiteen van de wens uiting te geven aan de sociale waarden van het bedrijf tot een collectie als slimme beleggingsportefeuille. AkzoNobel startte

aanvankelijk met de kunstcollectie om 'de koele en zakelijke architectuur van het kantoorgebouw te doorbreken en het een menselijke en warmere uitstraling te geven'. Al snel ontstond de wens een collectie op te bouwen van eigentijdse, internationale kunst van jonge kunstenaars. De collectie bestaat inmiddels 12 jaar. In die tijd zijn er meer dan 1500 werken aangekocht. Niet alleen het belang voor het bedrijf in het bijebrengen van een collectie stond centraal, ook de rol die deze collecties spelen bij de ontwikkeling van de kunst kwam aan bod. Naast Filosofie op de Zuidas is de VU medeverantwoordelijk voor de bijeenkomsten Literatuur op de Zuidas. Meer informatie over beide initiatieven is te vinden via www.vuconnected.nl. Daar zijn ook links opgenomen naar meer documentatie over de besproken onderwerpen.

Op boekmannieuws.blogspot.com doet de redactie van Boekman verslag van bijgewoonde bijeenkomsten, symposia, presentaties, promoties en benoemingen.